

Ελληνική Μουσική



Ελληνική Μουσική

- Με την έκφραση ελληνική μουσική εννοούμε συνήθως την μουσική και τα τραγούδια που δημιούργησαν και δημιουργούν Έλληνες και Ελληνίδες, επώνυμα ή ανώνυμα, ατομικά ή συλλογικά, στον ελλαδικό χώρο αλλά και εκτός αυτού ελληνική μουσική διαφοροποιείται ανάλογα με τις ιστορικές περιόδους.
- Σήμερα η μουσική από την μια έχει μετατραπεί σε ένα ηχητικό «χαλί» που συνοδεύει ως υπόκρουση την καθημερινότητά μας μέσα στο αυτοκίνητο, στα καταστήματα και φυσικά στους χώρους διασκέδασης. Από την άλλη είναι ένα είδος «υψηλής τέχνης» που μοιάζει να απευθύνεται σχεδόν αποκλειστικά σε μνημένους και «φιλόμους».

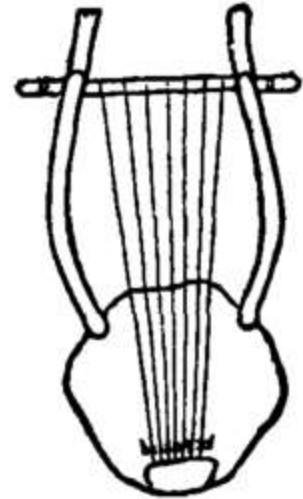
Μουσική Αρχαίας Ελλάδας

- Η αρχαία ελληνική μουσική ήταν μονοφωνική. Το αρχαιοελληνικό μέρος ταυτιζόταν απόλυτα με την ποίηση, με τρόπο που ήχος και λόγος συνταιριάζονταν σε ένα αδιαίρετο σύνολο, όπου ο ρυθμικός στίχος υπαγόρευε το ρυθμό της μελωδίας και δενόταν μαζί του. Τις περισσότερες φορές ποιητής και συνθέτης ήταν το ίδιο πρόσωπο. Την πρώτη μορφή έντεχνης μουσικής συναντάμε στην μορφή του ομηρικού έπους. Σε αυτά τα χρόνια οι αοιδοί ιστορούσαν, άλλοτε σε συμπόσια και άλλοτε σε επίσημες γιορτές και αγώνες, πολεμικές δόξες, συνοδεύοντας την απαγγελία τους με την λύρα ή την κιθάρα.
- Γνωστά λαϊκά τραγούδια στην τότε εποχή: Θρήνος – Άλαμος(μοιρολόι) , Λίνος (θρηνητικό τραγούδι για τον αποχωρισμό θέρους και φθινόπωρου), υμέναιος (τραγούδι γάμου), κώμος(έκλεινε τα γλέντια).

Μουσικά Όργανα Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής

Ήταν **έγχορδα, κρουστά και πνευστά**. Τα έγχορδα ήταν συνήθως του τύπου της λύρας όπως:

- Χέλυς
- Βάρβιτος
- Κιθάρα
- Φόρμιγξ
- Ψαλτήρι.



Στα τέλη του 7ου αιώνα χρονολογείται η άρπα.

- Στα πνευστά συγκαταλέγονται συνήθως οι αυλοί μονοί η διπλοί , με διπλή συνήθως γλωττίδα, Ένα ακόμα όργανο της εποχής αποτελεί και η **ύδραυλις**, το οποίο λόγω της μεγάλης ηχητικής έντασης χρησιμοποιούνταν συχνά σε εορταστικές εκδηλώσεις και αθλητικά γεγονότα . Κρουστά ήταν **τα κρόταλα η κρεμάλα, τα τύμπανα, καθώς και διάφορα σείστρα και κουδούνια (κώδωνες)**.

Η ύδραυλις



- Η μουσική ήταν συνυφασμένη με την καθημερινότητα όλων των ανθρώπων, είχε ιδιαίτερη θέση σε όλες τις εκδηλώσεις της προσωπικής και της κοινωνικής ζωής. Η μουσική έπαιζε πρωταγωνιστικό ρόλο στα Μεγάλα Παναθήναια και στα Μεγάλα Διονύσια.

Ο Θεϊκός χαρακτήρας της Μουσικής:

- Η μουσική είχε θεϊκό χαρακτήρα για τους αρχαίους Έλληνες.
- Θεράπευε ψυχή και σώμα ,εξάγνιζε, καταπράυνε, ενέπνεε ,παρακινούσε αλλά και ηρεμούσε.



Βυζαντινή Μουσική

- Βυζαντινή μουσική είναι η εξέλιξη και καλλιέργεια της αρχαίας ελληνικής μουσικής και πήρε το όνομα αυτό από την περιοχή του βυζαντίου, η βυζαντινή μουσική μεταφράζεται και απαρτίζεται από ελληνικά κείμενα ως μελωδία.
- Οι εκκλησιαστικοί ήχοι και το σύστημα της βυζαντινής μουσικής συνδέεται με το αρχαίο ελληνικό μουσικό σύστημα, η γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε ήταν η ελληνική.
- Υπάρχει σύνδεση μεταξύ της μουσικής της συναγωγής και της πρώιμης, οι ύμνοι είναι παραφράσεις του βιβλικού κειμένου.

- Οι ήχοι ταξινομήθηκαν με την απόδοση ονομάτων σύμφωνα με την διάθεση που ομοίαζαν. Ακμή της βυζαντινής περιόδου ήταν ο μοναστικός πληθυσμός που παρήγαγε τους πρώτους και εξαιρετικότερους υμνογράφους και μουσικούς.
- Η επίδραση στην εκκλησιαστική μουσική ήταν τριπλή. Αναπαρήγαγε μια συντηρητική στάση απέναντι στη μουσική σύνθεση, σταθεροποίησε τη μελλοντική παράδοση ορισμένων ύμνων και συνέχισε την ανωνυμία του συνθέτη.
- Γένος στη βυζαντινή μουσική ονομάζεται η διαίρεση της τετράχορδης τάξης των φθόγγων.
- Μεταβυζαντινή ονομάζεται η περίοδος κατά την οποία η εκκλησιαστική μουσική δεν σταμάτησε να αναπτύσσεται.

Στη βυζαντινή μουσική
 οι νότες στη σειρά δεν
 ονομάζονται ντο, ρε,
 μι, φα, σολ, λα, σι,
 ντο. Τα ονόματα τους
 είναι νη, πα, βου, γα,
 δι, κε, ζω, νη.

ΗΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

Τῷ Σαβδίτῳ ἐσπέρας. ᾠδὴ ἐκ τοῦ Βου.

Κυ ρι ε ε κε κραξα προς σε ει σα κδ σο ον μσ γ ει
 σα κσσον μσ Κυ ρι ι ε ρ Κυ ρι ε ε κε κραξα προς σε
 ει σα κδ σο ον μσ γ προσχες τη φω νητης δε η σε ω ως μσ
 εν τω κε κρα γε ναι με προς σε ει σα κσσον μσ Κυ ρι ε γ
 Κ α τευ θυν θη η τω η προ σευ χη μσ δως θυ μ
 α μα ε νω πι ο ον σε επαρ σις τω χει ρων μσ θυ α
 α εσπε ρι νη δ ει σα κσσον μσ Κυ ρι ε

Με το πέρασμα των αιώνων εκατοντάδες συνθέτες έδωσαν έμπνευση σε εκατ. ανθρώπους.

Κάθε συνθέτης με τον τρόπο του καλλιέργησε και τον τρόπο με τον οποίο ακούμε αλλά και με τον τρόπο τον οποίο σκεφτόμαστε, αισθανόμαστε, και ενεργούμε στην καθημερινή μας ζωή.

Κάθε σημαντικός συνθέτης έκανε μια μεγάλη προσφορά τουλάχιστον σε μια μορφή μουσικής (όπερα , μπαλέτο, μουσική για πιάνο, τραγούδι).

- Ουίλιαμ Μπερντ
- Χενδρυ Περσελ
- Γιοχάννες Μπραμς
- Φραντς Λιστ

Κλασική μουσική



- η δυτικοευρωπαϊκή μουσική παραγωγή περίπου από το 470 μ.Χ. μέχρι και τη σύγχρονη εποχή.
- Η έννοια της κλασικής μουσικής, παρέπεμπε επομένως σε μία «ανώτερη» μορφή μουσικής σύνθεσης, με «σοβαρούς» σκοπούς και πέρα από τον ψυχαγωγικό χαρακτήρα.
- Ο όρος «Κλασική Σχολή» χρησιμοποιήθηκε αργότερα στη Γερμανία το 1830 για το έργο των Χάυντν, Μότσαρτ και Μπετόβεν.



- Το έργο του Μπετόβεν διακρίνεται κυρίως σε τρεις χρονικές περιόδους. Η πρώτη αρχίζει από τις πρώτες δημιουργίες του μέχρι το 1802 που δημιουργεί τελικά ένα προσωπικό ύφος. Η δεύτερη περίοδος διαρκεί περίπου μέχρι το 1816 και ο Μπετόβεν είναι ήδη ένας αναγνωρισμένος συνθέτης. Η τελευταία περίοδος διακρίνεται από την παρουσία του ρομαντικού στοιχείου στις συνθέσεις του.

- Μπεντζαμιν Μπριττεν
- Ζαν Φιλίπ Ραμω





Δημοτικό Τραγούδι

- Ως λογοτεχνικό είδος αντλεί το υλικό του από την προφορική λογοτεχνική παράδοση, δηλαδή αυτή που αναπτύσσεται από την ανάγκη που έχει κάθε άτομο γενικότερα κάθε λαός να εκφράσει τα συναισθηματικά του και ψυχικά φορτία, τα ιδανικά του, τους πόνους και τις χαρές του, ακόμα και τις εντυπώσεις και τις σκέψεις του.
- Τα δημοτικά τραγούδια είναι μονοφωνικά. Έχουν ως βάση μια μελωδία και τραγουδιούνται από έναν ή από ομάδες τραγουδιστών και οργανοπαιχτών.

Είδη δημοτικού τραγουδιού

- Ακριτικό
- Κλέφτικο
- Ιστορικό
- Θρησκευτικό
- Παραλογή
- Νανούρισμα
- Ερωτικό
- Γαμήλιο
- Ξενιτιάς
- Εορταστικό
- Μοιρολόγι
- Γνωμικό
- Σατιρικό.



Ρεμπέτικο Τραγούδι

- Ονομάζεται το ελληνικό αστικό λαϊκό τραγούδι που εμφανίστηκε στα τέλη του 19 αιώνα και απέκτησε τη γνώριμη μορφή του, μέχρι την τρίτη δεκαετία του 20 αιώνα. Εξελίχθητε στα λιμάνια ελληνικών πόλεων όπου ζούσε η εργατική τάξη (Πειραιάς, Θεσσαλονίκη, Βόλος).
- Η θεματολογία των ρεμπέτικων τραγουδιών κινείται σε χώρους συνηθισμένους π.χ. έρωτας αλλά και στον χώρο της μαγκιάς ,επίσης μιλά και για ναρκωτικά, φυλακή, συγγενικά πρόσωπα, φτώχεια ,λύπες και καημούς ανθρώπων.
- Κορυφαία προσωπικότητα: Βασίλης Τσιτσάνης
- Κλασικοί συνθέτες του ρεμπέτικου τραγουδιού: Γιάννης Παπαϊωάννου.
- «Η τετράς η ξακουστή του Πειραιώς» το πρώτο επαγγελματικό συγκρότημα μπουζουκομπαγλαμάδων.



Μουσικά Όργανα και ορχήστρα

- Μπαγλαμάς
- Μπουζούκι
- Κιθάρα
- Ακορντεόν
- Βιολί
- Πιάνο
- Κοντραμπάσο
- Κουτάλια και ζίλια
- Σαντούρι
- Κανονάκι και ούτι
- Ήχος κομπολογιού: ο ήχος παράγεται από το χτύπημα ενός κομπολογιού σε ένα ποτήρι.



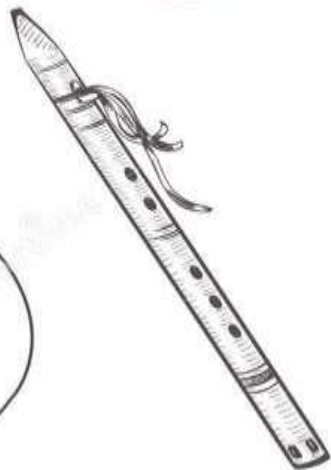
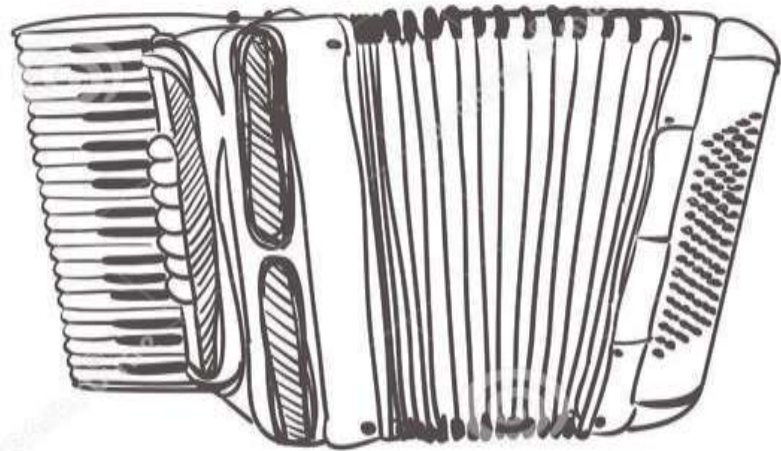
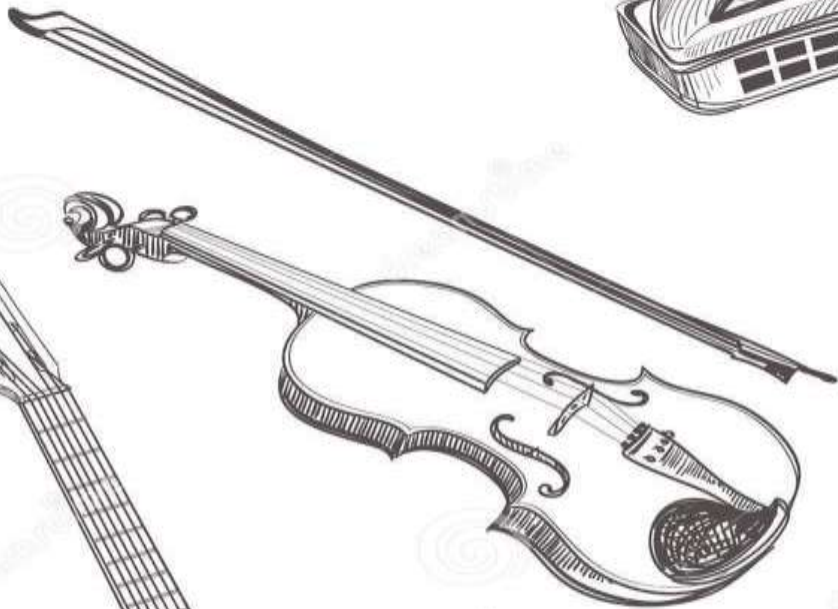
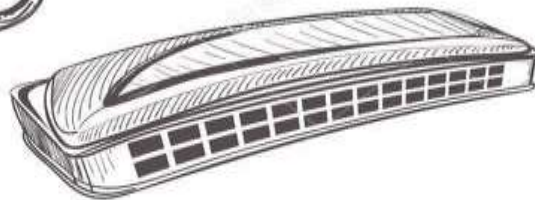
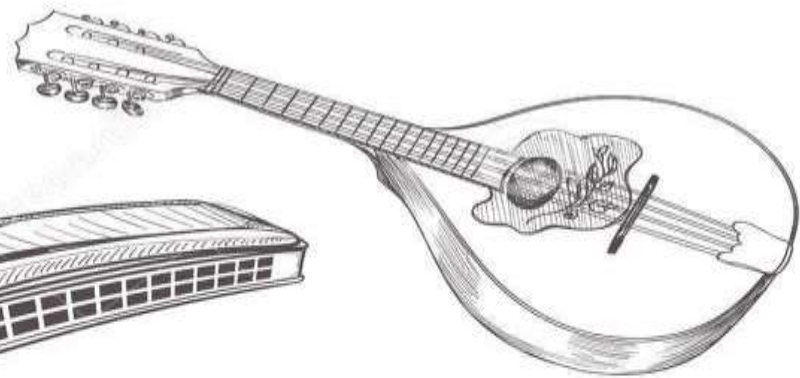
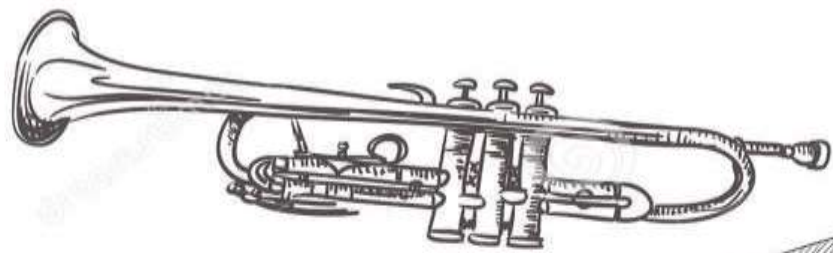
Έντεχνο Τραγούδι

- Το έντεχνο τραγούδι εμφανίζεται στα τέλη της δεκαετίας του 1950,
- Στην έντεχνη μουσική δεν πρέπει ο συνθέτης να δημιουργεί ακριβείς «παραπομπές», αλλά να χρησιμοποιεί ρυθμούς, κλίμακες.
- Με την έκφραση Νεοελληνική Έντεχνη Μουσική εννοούμε την μουσική δημιουργία κοσμικής μουσικής από Έλληνες επώνυμους δημιουργός από την ίδρυση του Ελληνικού κράτους και εξής.
- Το έντεχνο τραγούδι μπορεί να χαρακτηριστεί και ως ένα σύγχρονο σύνθετο μουσικό έργο τέχνης που μπορεί να αφομοιωθεί δημιουργικά από τις μάζες.



Λαϊκό Τραγούδι

- Λαϊκό τραγούδι ονομάζεται το τραγούδι των ελλήνων, δοσμένο σε ελληνική γλώσσα. Είναι εναρμονισμένο στο ύφος της ελληνικής λαϊκής μουσικής από την αρχαιότητα και μεταγενέστερα.
- Σήμερα το λαϊκό τραγούδι εξελίχθηκε από το δημοτικό με όλες του τις λαϊκές παραδόσεις, στο ρεμπέτικο αλλά ενισχύθηκε και με καινοτομίες όπως η χρήση των ενισχυτών και άλλων οργάνων (τύμπανο και των τεσσάρων οργάνων σε συγχορδία μπουζούκι, ηλεκτρική κιθάρα και αρμόνιο).



Ένα μουσικό ρεύμα μεσογειακής καταγωγής επηρέασε σημαντικά το λαϊκό τραγούδι, με έντονη χορευτική μουσική.

Κύριοι εκτελεστές:

Δημήτρης Μητροπάνος, Γρηγόρης Μπιθικώτσης, Στέλλιος Καζαντζίδης. Επίσης βοήθησε και η άνθηση των ελληνικών ταινιών (1960-1970).

Έχουμε το κοινό ομογενοποιημένο ελληνικό λαϊκό τραγούδι με όλα τα ιδιώματα ελληνικής παραδοσιακής κουλτούρας αλλά και το ιδιόμορφο μουσικό ρεύμα του αστικού ρεμπέτικου δημιουργημένου από την ελληνική παράδοση, κυρίως των ελλήνων προσφύγων.

- Στο λαϊκό του `80 η επίδραση της δυτικής ποπ μουσικής είναι εμφανής σε καλλιτέχνες όπως: Γιάννης Πλούταρχος, Νατάσα Θεοδωρίδου, Αντώνης Ρέμος.



Σύγχρονη Ελληνική Μουσική

- Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, οι Έλληνες συνθέτες δίπλα στις άλλες εθνικές μουσικές σχολές της Ευρώπης, δημιούργησαν και την δική μας, την ελληνική εθνική μουσική σχολή.
- Στον 20^ο αιώνα της δεύτερης και τρίτης δεκαετίας δρόμοι ανοίχτηκαν με το συνθετικό έργο του Δημήτρη Μητρόπουλου που κατέχει ξεχωριστή θέση στην οικογένεια των ελλήνων μουσικών. Είναι επηρεασμένος από τον κλωντ ντεμπισι. Έζησε στις Η.Π.Α. με την ιδιότητα του Έλληνα μαέστρου πιανίστα, αλλά και συνθέτη στην Αθήνα 1896- Μιλάνο 1960. Σπούδασε στο ωδείο Αθηνών αλλά και στο Βερολίνο στη διεύθυνση χορωδίας αλλά και σύνθεσης. Το 1930 σταμάτησε την σύνθεση, το 1937 ασχολήθηκε με την διεύθυνση ορχήστρας στην Αθήνα και στις Η.Π.Α. Έγραψε σχεδόν 40 έργα.



- Ο Νίκος Σκαλκώτας γεννήθηκε το 1904 στη Χαλκίδα και πέθανε το 1949 στην Αθήνα. συνθέτης του 20ού αιώνα. Ήταν μέλος της Δεύτερης Βιεννέζικης Σχολής και είχε επιρροές τόσο από την κλασική μουσική όσο και από την Ελληνική παραδοσιακή μουσική. Το 1910 αποφοίτησε με χρυσό μετάλλιο από το ωδείο Αθηνών, με ερμηνεία «κονσέρτο για βιολί» του Μπετόβεν. Επιπλέον σπούδασε και στην Αγγλία.
- Είναι ένας από τους σημαντικούς σύνθετες του 20^{ου} αιώνα μετά από την ίδρυση του Ελληνικού Συνδέσμου Συνθετών Ηλεκτροακουστικής Μουσικής (ΕΣΣΥΜ) αλλά και ερμηνευτής 170 έργων.



- Δυο από τους σημαντικούς έλληνες συνθέτες είναι επίσης γνωστοί: ο Ιάννης Ξενάκης (1922-2001) ως έλληνας σύνθετης και αρχιτέκτονας του 20^{ου} αιώνα και ο Γιάννης Χρήστου (1926-1970) ως έλληνας συνθέτης και φιλόσοφος.
- Στης 21 Μαρτίου του 1991 ανοίγει το μέγαρο μουσικής Αθηνών.
- Γιάννης Κωνσταντινίδης(1903-1984) συνθέτης που ακολουθεί στο έργο της σύγχρονης μουσικής.
- Γιάννης Ιωαννίδης.
- Ελένη Καραϊνδρου, νέα Έλληνες συνθέτρια.

